

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Mikołaj Pawlak

Warszawa, 23 lutego 2021 roku

ZSR.422.4.2020.RR

**Pani
Marlena Małąg
Minister Rodziny i Polityki Społecznej**

23 lutego obchodzimy Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją. Choroba ta stała się jedną z najniebezpieczniejszych i najszybciej rozwijających się chorób, dotykającą nie tylko dorosłych, lecz także coraz częściej osoby małoletnie. Szacuje się, że depresja występuje u nawet 65% nastolatków, a 25% z nich wymaga leczenia¹. Według danych przekazanych przez Komendę Główną Policji w Polsce jedynie w 2019 roku ponad 950 osób małoletnich podjęło próbę samobójczą, a jak przyznają specjaliści, dane te prawdopodobnie są zaniżone.

Informacje te są niezwykle niepokojące i w mojej ocenie wymagają pilnego podjęcia działań zaradczych. Mam świadomość, że kwestia pomocy lekarskiej nie leży w zakresie działań Pani Minister, jednakże w mojej ocenie dla poprawy sytuacji istotne jest również zapewnienie społeczeństwu stałego, profesjonalnego wsparcia osobom przeżywającym trudności, które oferują osoby wykonujące zawód psychologa.

Niebawem minie 20 lat od uchwalenia ważnego społecznie aktu prawnego, jakim jest ustawa z dnia 8 czerwca 2001 roku o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1026). Ustawa ta reguluje wiele istotnych kwestii związanych z zawodem psychologa, określa jakie warunki należy spełnić, aby go wykonywać, obowiązki jakie ciążą na osobach nabywających uprawnienia do wykonywania zawodu, jak również określa zasady odpowiedzialności zawodowej.

Niestety, mimo że ustawa ta posiada status aktu powszechnie obowiązującego, nigdy nie zaczęła być realnie stosowana. Taki stan rzeczy wynika z wielu czynników, m.in. z wadliwych przepisów zawartych w samej ustawie, braku aktów wykonawczych do niej, braku samorządu zawodowego, któremu ustawa powierza wiele zadań. W zaistniałej sytuacji niewątpliwie konieczna jest niezwłoczna zmiana obowiązującej ustawy lub uchwalenie nowego aktu prawnego regulującego ww. kwestie.

W Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej od kilku lat trwają prace nad projektem nowego aktu prawnego regulującego wykonywanie zawodu psychologa. Jednakże pomimo ciągle wzrastających potrzeb w zakresie zapewnienia pomocy specjalistów nadal brak jest propozycji konkretnych rozwiązań.

W mojej ocenie stworzenie spójnej i precyzyjnej regulacji powinno mieć charakter priorytetowy. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której ze względu na niestosowanie przepisów ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów powstają liczne trudności w zapewnianiu małoletnim profesjonalnej pomocy psychologicznej świadczonej przez właściwie przygotowanych do swojej pracy specjalistów.

Osoby pragnące wykonywać zawód psychologa powinny mieć jasno sprecyzowane zasady zdobywania uprawnień, pracy z klientem, doskonalenia zawodowego itd.

Natomiast osoby korzystające z usług psychologów powinny mieć zagwarantowane jasne zasady współpracy i pewność, że udzielana pomoc będzie fachowa, a w przypadku podjęcia przez psychologa działań sprzecznych z zasadami sztuki czy etyki zawodowej, precyzyjnie określone możliwości dochodzenia swoich praw.

Informuję również, że otrzymuję liczne skargi na osoby świadczące usługi psychologiczne dotyczące sporządzania prywatnych, nieobiektywnych opinii przez psychologów na potrzeby postępowań sądowych, w oparciu o relację tylko jednej ze stron; wykonywanie usług psychologicznych przez osoby nie posiadające odpowiedniego wykształcenia; diagnozowanie dzieci na okoliczność przestępstw o charakterze seksualnym przez osoby nie posiadające odpowiedniej wiedzy i kwalifikacji itp. Często w mojej ocenie skargi te są zasadne, jednakże jeżeli nie doszło do popełnienia przestępstwa, osoby świadczące takie usługi nie ponoszą żadnej odpowiedzialności dyscyplinarnej, co uważam za niedopuszczalne.

W związku z powyższym, powołując się na treść art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2020 r. poz. 141), z uwagi na

szeroko pojęte dobro dziecka, zwracam się z uprzejmą prośbą do pani Minister o przekazanie informacji, na jakim etapie w Ministerstwie prowadzone są prace zmierzające do uregulowania kwestii związanych z wykonywaniem zawodu psychologa.

Łukasz Kupczyk

RZECZNIK PRAW DZIECKA

Krzysztof Pawlak

ⁱ A.Dymowska, K.Nowicka-Sauer, Depresja wśród młodzieży - problem wciąż aktualny, Forum Medycyny Rodzinnej 2015, tom 9, nr 2, 124–126